

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**EĞİTİMDE
BİRLİKTEYİZ**

**ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ**

ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİM İZLEME VE DEĞERLENDİRME KILAVUZU

unicef

ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

**ÖĞRETMEN
MESLEKİ GELİŞİM
İZLEME VE
DEĞERLENDİRME
KILAVUZU**

Bu yayın Avrupa Birliđinin ve Türkiye Cumhuriyetinin finansal desteği ile hazırlanmıştır. Bu yayının iğeriği sadece yazarların sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Avrupa Birliđi, Merkezi Finans ve İhale Birimi, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in görüşlerini yansıtmemaktadır.

İÇİNDEKİLER

1	Tanım	5
2	Öğretmen Mesleki Gelişim Portfolyosu Oluşturmada Kullanılabilecek Strateji ve Araçlar	6
A	Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği	8
B	Sevgili Günlük (Öğretmen Günlükleri)	14
C	Benim Eşsiz Sınıfım (Görsel Destekleyiciler)	17
D	Sevgili Meslektaşım (Meslektaş Gözlemleri)	18
	Kaynakça	21
EK 1	Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği Sonuç Kayıt Formu Örneği	22

TANIM

Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi'nin temel hedefi, engeli olan 3-7 yaş arası çocukların kaliteli kapsayıcı öğrenme ortamlarına etkili bir şekilde erişmelerini sağlamaktır. Bu hedef doğrultusunda proje kapsamında elde edilmesi hedeflenen sonuçlardan biri de öğretmenlere sınıflarındaki tüm çocuklara (3-7 yaş arası) kaliteli kapsayıcı eğitim sunmalarını sağlayacak bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Öğretmenlerin sahip oldukları bilgi ve beceriler, engeli olan çocukların gelişim ve öğrenmelerinin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Kapsayıcı eğitime ilişkin olarak öğretmenlerin desteklenmesinde ilk adım, onların kapsayıcı eğitimin anlamını kavramalarını sağlamak ve kapsayıcı eğitim uygulamaları için gereken bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlayacak şekilde mesleki gelişimlerini desteklemektir.

Her çocuk benzersizdir ve farklı gereksinimleri vardır. Öğretmenin hayati öneme sahip rollerinden birisi her çocuğun gereksinimlerini belirlemek ve bu gereksinimleri çocuğa uygun öğretim yöntemleri kullanarak karşılamaktır. Bu sorumlulukları yerine getirecek öğretmenin mesleğine devam ettiği sürece karşılaştığı her yeni durum için gelişmeye gereksinimi olacaktır. Bu

nedenle, öğretmenlerin eğitimi ve mesleki gelişimine katkı, projenin en önemli çıktılarından birini oluşturacaktır.

Erken çocuklukta kapsayıcı eğitim için öğretmenlerin sürdürülebilir bir şekilde mesleki gelişimini sağlamak amacıyla erken çocuklukta kapsayıcı eğitim öğretmen eğitim modülü geliştirilmektedir. Sahadaki öğretmenlerin gereksinimlerine bağlı olarak geliştirilen bu modülün bir parçası olarak oluşturulan Öğretmen Mesleki Gelişim İzleme ve Değerlendirme *Kılavuzu*, öğretmenlerin kapsayıcılık bakımından kendi performanslarını izlemeleri ve kendilerindeki değişimi takip edebilmeleri için hazırlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak dört farklı araçtan oluşan bir portfolyo ile öğretmenlerin kendi performanslarını izlemesi, değerlendirmesi ve bu yolla kendilerini sınıflarındaki tüm çocukların gereksinimlerini karşılayacak biçimde geliştirmelerinin desteklenmesi hedeflenmiştir.

ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİM PORTFOLYOSU OLUŞTURMADA KULLANILABİLECEK STRATEJİ VE ARAÇLAR

Bu belgede kapsayıcı eğitim, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından kabul gören biçimiyle tanımlanmaktadır. Buna göre kapsayıcı eğitim, *tüm çocukların gereksinimleri, sosyo-ekonomik durumları, sosyo-kültürel özellikleri, cinsiyetleri ve engel durumları gibi değişkenleri dikkate alarak, eğitime erişim ve katılımı artırma ve eğitim süreçleri içindeki muhtelif ayrımcılığı azaltma hedefi güden bir eğitim sürecidir* (UNICEF, 2014). Buna göre uygulamada kapsayıcı eğitim, nitelikli ve amacına uygun olmak kaydıyla evrensel bir hak olan eğitim hakkını her çocuk için gerçekleştirilmeye yönelik geniş ölçekli eğitim stratejilerine, etkinliklerine ve süreçlerine işaret eder (Aktaran Eğitim Reformu Girişimi, 2016). Kapsayıcı eğitim sadece erişim, katılım ve öğretmen eğitimi gibi girdilerle ilişkili olmayıp, aynı zamanda bireylerde temel değer ve tutum değişimini de içerir. Kapsayıcı eğitim, eğitimden dışlanma riski olan tüm çocukların eğitim hakkını içeren geniş bir kavram olsa da bu projede özellikle okul öncesi dönemde- engeli olan çocukların eğitim hakkına, eğitime erişimine ve katılımına odaklanılmaktadır.

Kapsayıcı eğitimin kaliteli olmasını belirleyecek üç gösterge vardır. Bunlardan ilki **erişimdir**. Erişim, sınıflarda uygulanan genel öğretim programında gerçekleştirilecek uyarlamalarla sınıftaki her çocuğun gelişim ve öğrenmesine yönelik etkinlikler, ortamlar, fırsatlar sunarak yapısal ve fiziksel engelleri ortadan kaldırmaktır. İkinci gösterge olan **katılım**, erişimin ötesine geçerek, çocuklara sunulan amaçlı öğretimsel uygulamalar ile onların etkinliklere aktif katılımının sağlanmasıdır. Üçüncü gösterge olan **destek** ise, personelin mesleki gelişimi, organizasyon yapıları ve veri sistemleri ile iş birliğini düzenlemeyi içermektedir.

Kalite göstergeleri içinde yer alan destek boyutunda en büyük rolün öğretmenlere düştüğü bir gerçektir. Öğretmenlerin mesleki ve alan bilgi ve becerilerine, genel kültür bilgisine sahip olmaları ve bunların sürdürülebilirliğini sağlamaları gerekmektedir. Bu amaçla, aile, toplum ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birlikleri kurma, mesleki ve bilimsel kuruluşlara üye olarak bu kuruluşlarda aktif rol alma, lisansüstü programlara kayıt olarak eğitim düzeylerini ilerletme, meslekleri ve alanlarıyla ilgili basılı ve elektronik yayınları takip etme,

uzmanlık alanlarına özgü çalıştay, seminer ve konferanslara katılma gibi faaliyetleri içeren mesleki gelişim süreci, kapsayıcı eğitimin kalitesini belirleyen belki de en önemli unsurdur.

Öğretmenlerin değişen toplum ve eğitim şartlarına uyum sağlayabilmesi ancak sürekli mesleki gelişimlerini gerçekleştirmekle mümkün olabilir. Bu bağlamda alanyazında öğretmenlerin yansıtıcı düşünme (*reflective practice*) merkezli bir anlayış geliştirmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır. Yansıtıcı düşünme merkezli anlayışın temelinde öğretmenin kendisine şu soruyu sorması yatmaktadır: "Tüm öğrencilerimin eğitimsel gereksinimlerini karşılayabilmek için ben ne yapıyorum?". Öğretmen bu soruya dışarıdan bir kişinin gözüyle bakarak cevap aramalıdır. Esasen bu bir öz değerlendirme sürecidir ve hemen hemen herkesin meslek hayatında mesleki gelişim gereksinimlerini belirlemek için faydalı bir uygulamadır.

Bu klavuzda öğretmenlerin öz değerlendirme yaparken kullanabilecekleri araçlara

yer verilmiştir. Öğretmenlerin kendilerini değerlendirerek elde ettikleri veriler mesleki gelişimleri için çok kıymetlidir. Mesleki gereksinimlerini belirleyen öğretmen, ardından kendisine uygun bir mesleki gelişim eylem planını hayata geçirebilecektir.

Öğretmenlerin öz değerlendirme yapmak amacıyla veri toplama süreçlerini olumsuz olarak etkileyebilen bazı nedenler mevcuttur. Bunlardan belki de en öne çıkan ikisi bu süreçlerin karmaşık oluşu ve zaman darlığıdır. Bu nedenle klavuzda sunulan teknikler mümkün olduğu kadar az zaman alacak ve kolay kullanılacak şekilde tasarlanmıştır. Veri toplama ve buna bağlı gerçekleştirilecek iyileştirmeler döngüsel bir süreç olarak görülmeli ve veriler kişisel bir dosyada muhafaza edilmelidir. Kısaca öğretmen portfolyosu olarak adlandırılacak bu dosya bir anlamda öğretmen için mesleki ayna rolü oynayacaktır. Aşağıda bu amaçla ilgili sınıf uygulamalarına dönük kullanılacak araç ve stratejilere yer verilmiştir.

Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi Dâhilinde Öğretmenin Kendini Değerlendirmesi ve Portfolyo Oluşturması İçin Kullanacağı Araçlar ve Stratejiler

- A** Öğretmen Öz Değerlendirme (Kendini Değerlendirme) Rubriği
- B** Sevgili Günlük (Öğretmen Günlükleri)
- C** Benim Eşsiz Sınıfım (Görsel Destekleyiciler)
- D** Sevgili Meslektaşım (Akran Gözlemleri)

A Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği

Rubrikler iyi birer öz değerlendirme aracı olarak kullanılabilirler. Sınıf içinde gerçekleştirilen uygulamaları sınıf yönetimi ve çatışma çözme gibi farklı açılardan değerlendirebilmek için kullanışlı araçlardır (Airasian & Gullickson, 1997). Örneğin, tüm dikkatinizi ders sırasında yaptığınız etkinliklere veriyor ve sınıf içinde çocuklar arasında yaşanan çatışmaları hemen fark etmede veya sonrasında çatışmayı çözmek için ne yaptığınızı hatırlamakta zorlanıyor

olabilirsiniz. Öğretmenlerin sınıf içerisinde aldıkları önlemleri ve nedenlerini hatırlamaları, sonraki zamanlarda yaşanabilecek benzer olayları önlemede kendilerine veri oluşturmalarını sağlayabilir. Öğretmenlerin verdikleri kararların farkına varmalarını ve sistematize etmelerini sağlamaya yönelik kullanılacak en etkili araçlardan birisi öz değerlendirme rubrikleridir.

Öz değerlendirme rubriğini kullanma amacı:

Aşağıda bulunan öğretmen öz değerlendirme rubriği sizlerin sınıf içerisinde kapsayıcı eğitime ne kadar yer verdiğinize dönük öz değerlendirme amaçlı bir formdur.

Kullanma yönergesi:

Bu araç sınıf içi uygulamalarınızı gözlemlemeniz ve izlemeniz için kullanabileceğiniz çeşitli "yeterlilikleri" içermektedir. Rubrikte yer alan 12 yeterlilik, sınıf içi ortam ve etkileşimleri kapsayan uygulama kategorilerini kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Her maddenin karşılığında ise,

(1) "Zayıf",

(2) "Orta",

(3) "İyi"

şeklinde tanımlanmış üç sütun bulunmaktadır. Her maddede belirtilen "yeterliliğinizin" durumuna göre, "Bu haftaki performansım" sütununa, "1", "2" ve "3" şeklinde numara vererek işaretleme yapabilirsiniz. En solda yer alan sütun ise, yaptıklarınızı ve yapmanız gerekenleri kendinize not amaçlı kayıt altına almak içindir.

ÖĞRETMEN ÖZ DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
1 Sınıf ortamını kapsayıcılık bakımından düzenlerim.	Sınıfımda alan ve materyal düzenlemeleri çok çeşitli sorunlara neden oldu.	Sınıfımda alan ve materyal düzenlemeleri az sayıda olsa da sorunlara yol açtı.	Sınıfımda alan ve materyal düzenlemelerimden dolayı sorun yaşanmadı.		
2 Çocukların etrafındaki yetişkinlerle etkileşime girmesini desteklerim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen etkinlikler hazırladığımı fark ettim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok az etkinlik hazırladığımı fark ettim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok sayıda etkinlik hazırladığımı fark ettim.		
3 Çocukların oyunlarını düzenlemelerine rehberlik ederim.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine dahil olmadım.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine çok az dahil olduğum için sorunlar yaşandı.	Çocukların etkinliklerine yeteri kadar dâhil olduğum için sorun yaşanmadı.		
4 Sınıf ortamında çatışmayı önleyecek şekilde sınıf yönetimi kurallarına yer veririm.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşamadığım için sınıf içinde çatışma neredeyse hiç yaşanmamaktadır.		

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
5 Sınıf ortamında her bir çocuğun kendisini sınıfın bir üyesi olarak görmesini destekleyecek düzenlemelere yer veririm.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım dilden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan birden fazlası grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım dilden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan biri grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım dilden, etkinliklerde çocukları içermemden dolayı çocuklarımdan hiçbiri grup dışında kalmaz.		
6 Çocukların benimle iletişimimi destekleyecek fırsatlar sunarım.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde tepki vermedim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde çok sınırlı miktarda tepki verdim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde sıklıkla tepki verdim.		
7 Çocukların birbirleri ile iletişimlerini destekleyecek fırsatlar oluştururum.	Çocuklar arasındaki iletişimi destekleyecek fırsatlar oluşturmadım.	Çocuklar arasındaki iletişimi çok sınırlı miktarda destekleyecek fırsatlar oluşturduğum.	Çocuklar arasındaki iletişimi etkin biçimde destekleyecek fırsatlar oluşturduğum.		
8 Grup içerisinde her bir çocuğun bireysel farklılıklarını dikkate alarak öğrenmelerini desteklerim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için birden fazla çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için bir çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yaptığım için çocuklarımdan öğrenme sorunlarının çok sınırlı olduğunu gözlemledim.		

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
9 Etkinlikler arası geçişte karmaşaya neden olmayacak düzenlemelere yer veririm.	Geçişleri önceden planlamadığım için sorunlar yaşanmaktadır.	Geçişlerde planlama olsa bile hâlâ sorunlar çıkmaktadır.	Geçişler planlamaya uygun gittiği için sorun yaşanmamaktadır.		
10 Çocukların güdülenmelerini artırmak ve öğrenmeyi desteklemek için olumlu ve destekleyici geri bildirimler sunarım.	Sınıf içerisinde geribildirim kullanmadığım için öğrenmelerin olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde sınırlı geribildirim kullandığım için öğrenmelerin az da olsa olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde geribildirim kullandığım için öğrenmelerin olumlu gerçeğe geçtiğini gözlemlerim.		
11 Ailelerle çocuklarının ilerlemelerini paylaşmak ve genel durumu değerlendirmek için iş birliğini desteklemeye dönük fırsatlar oluştururum.	Ailelerle ilişkim yok denecek kadar az.	Ailelerle iletişimim sınırlıdır ve düzenli değildir.	Ailelerle iletişimim düzenli ve tüm okul konularına dönüktür.		
12 Çocukların gelişimini ve ilerlemelerini takip için düzenli veri toplarım.	Çocukların ilerlemelerini kayıt etmedim.	Çocukların ilerlemelerini çok sınırlı ya da düzensiz kayıt ettim.	Çocukların ilerlemelerini düzenli biçimde kayıt ettim.		

Kaynak: Soukakou, E. P. (2016). *Inclusive Classroom Profile (ICP™) Manual, Research Edition*. Baltimore: Brookes Publishing.

Form nasıl kullanılır?

Bu formun her haftanın son iş günü (cuma günü) kullanılması uygun olacaktır. Formu doldururken öğretmenlerin kendi performanslarını maddelere göre zayıf-orta-iyi olarak değerlendirmeleri, ardından da konuyla ilgili olarak neleri yapmaları ya da ko-rumaları gerektiği konusundaki kararlarını not etmeleri uygun olacaktır. Bu değerlendirme doğru şekilde yapılarak dönülerek niteliklerdeki değişimler takip edilebileceği gibi alınan ek notlarla da bir bilgi bütünü oluşturulabilir. Böylece güçlü ve gelişmesi gereken yönler tespit edilebilir.

Öğretmenler haftalık değişimleri grafiklen-direrek kayıt altına almak isterlerse, yukarıda da belirtildiği gibi zayıf, orta ve iyi karşılığı olan 1, 2 ve 3 değerleri üzerinden grafik oluşturabilirler. Bu kayıt alma işini geliştirirken toplam puan üzerinden ve göstergeler üzerinden hareket edebilirler. Ek 1’de verilmiş olan şablon kullanılarak burada açıklanan türde bir uygulama gerçekleştirilebilir. Böylece öğretmen, süreç içinde kendi sınıfına dönük değerlendirmesini bir bütün olarak görebilir, kendi gelişimine yön verebilmesi için odaklanması gereken hususları tespit edebilir.

Dikkat edilmesi gerekenler:

Aşağıda öz değerlendirme aracının nasıl doldurulabileceğine dair küçük bir örnek uygulama yer almaktadır. Öğretmen kendi öz değerlendirme formlarını bu örneğe benzer bir şekilde doldurabilir.

ÖĞRETMEN ÖZ DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
1. Sınıf ortamını kapsayıcılık bakımından düzenledim.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri çok çeşitli sorunlara neden oldu.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri az sayıda olsa da sorunlara yol açtı.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemelerimden dolayı sorun yaşanmadı.	3	Sorun yaşamadığım için aynı şekilde sınıf ortamını düzenlemeye devam ederim.
2. Çocukların etrafındaki yetişkinlerle etkileşime girmesini destekledim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen etkinlikler hazırlamadığımı fark ettim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok az etkinlik hazırladığımı fark ettim.	Gün sonunda engeli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok sayıda etkinlik hazırladığımı fark ettim.	2	Bu konuda biraz zayıf kaldım. O nedenle çocukları bir araya getirecek daha fazla etkinlik planlamalıyım.
3. Çocukların oyunlarını düzenlemelerine rehberlik ederim.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine dahil olmadım.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine çok az dahil olduğum için sorunlar yaşandı.	Çocukların etkinliklerine yeteri kadar dâhil olduğum için sorun yaşanmadı.	1	Bu konuda kendimi oldukça yetersiz gördüm. Önümüzdeki hafta yapacaklarımla ilgili planlama yapip gerektiği yerlerde hemen müdahil olacağım.

B Sevgili Günlük (Öğretmen Günlükleri)

Öğretmen günlükleri keyifli bir öz düzenleme aracıdır (Capizzi, Wehby, & Sandmel, 2010). Günlükler, öğretmenlerin sınıfta öğrenme süreçleriyle ilgili sorular sorup hipotezler geliştirmelerine, sınıf ortamında karşılaştıkları problemler üzerine daha ayrıntılı düşüncelerine, zayıf ve güçlü yönlerinin neler olduğunu tespit etmelerine, kullandıkları stratejileri ve amaçlarını

belirleyip bunlara ne düzeyde ulaştıklarını görmelerine imkân tanır. Ayrıca günlükler bir konu ya da durum hakkındaki duygu ve düşüncelerini yazdıkları kayıt defterleridir.

Günlük nasıl tutulmalı?

Her zaman yanımızda taşıyacağımız bir not defteri günlük tutmak için ideal olabilir. Günlük adından da anlaşıldığı üzere her gün tutulmalıdır. Öğretmen kendine dönük birtakım sorular sorup bunları kısa notlar hâlinde yazabilir. Aşağıda bir günlük sayfasına ve örnek olarak doldurulmuş hâline yer verilmiştir. Bu örnekten hareketle istenilen şekilde özgün bir günlük oluşturabilir.

Amaç

Öğretmen günlükleri, sınıfta kapsayıcı bir öğrenme ortamı oluşturmak için hangi düzenlemelere yer verildiğini içerir ve karşılaşılan problemlere dönük nasıl bir strateji izlendiğine yönelik düşüncelerin kayıt altına alınması amacıyla tutulur.

Dikkat edilmesi gerekenler:

Günlükler sadece olup bitenin yazıldığı bir kayıt aracına dönüşürse işlevini kaybetmektedir. Bu nedenle günlüğünüz "olup biteni" yazmaktan ziyade "olup bitene" sizin nasıl tepki verdiğinizi içeren ifadeleri bulundurmaldır. Tutulan günlükler mutlaka daha önceden alınan notlarla karşılaştırmalı olarak okunmalıdır. Bu size iyi bir dönüt sağlayacaktır. Daha sonra tutulan günlük portfolyo dosyanızın içine konulmalıdır.

Sevgili Günlük

Tarih :

Etkinlik/Ders :

Etkinliğin adı :

Bugün nasıl bir öğretemdim?

- 1 Sınıfımın düzenini sağlama yönünden
- 2 Çocuklarımın/öğrencilerimin öğrenmesini destekleme ve gerekli uyarlamaları yapma açısından
- 3 Sınıf içerisinde çocuklarımın bireysel farklılıklarını gözetme açısından
- 4 Çocuklarla olan iletişimim açısından

**Bugün iyi bir öğretmen olduğumu düşündüğüm zamanlar oldu.
Çünkü ...**

**Bugün kendimi yeterince beğenmedim zamanlar oldu.
Çünkü ...**

**Gelecekte dikkat etmem gerekenler /
geliştirmem gereken yönlerim:**

Sevgili Günlük

Tarih : 15. 01.2019
Etkinlik/Ders : Fen etkinliği
Etkinliğin adı : Bloklarla şiflik yapalım

Bugün nasıl bir öğretmendisim?

- 1 Sınıfımın düzenini sağlama yönünden**

Sınıfımda tüm çocuklar etkinliğe katıldı. Hepsine yetecek sayıda araç-gerecim vardı. Oturma düzeni açısından birbirinden öğrenebilecek çocukların yan yana oturmasına özen gösterdim. Hiçbir davranış problemi ile karşılaşmadım. Etkinlik sonuna kadar tüm çocuklar çok keyifli bir şekilde oynadı.
- 2 Çocuklarımlın/öğrencilerimin öğrenmesini destekleme ve gerekli uyarlamaları yapma açısından**

Sınıfımın düzenini sağladığım için çocuklarımlı gözlemeleme fırsatım oluştu. Çocuklar oynarken bazı çocuklarımlın renkleri ve büyük-küçük/uzun-kısa gibi kavramları karıştırdığını biliyordum. Onların yanına giderek renk ve zıtlık kavramları ile ilgili küçük ipuçları sağladım. Daha sonra ise onları sessizce gözledim. İstenilen kavramı taşıyan blokları vermelerini istediğimde bağımsız olarak yaptıklarını gördüm.
- 3 Sınıf içerisinde çocuklarımlın bireysel farklılıklarını gözetme açısından**

Bu etkinlik sırasında bazı çocuklarımlı daha fazla sayıda ve renkte blok verdim, bazılarına ise daha az sayıda blok verdim.
- 4 Çocuklarla olan iletişiminim açısından**

Fen etkinliği sırasında tüm çocuklarımlı göz kontağı kurdum. Sordukları sorulara cevap verdim, birlikte çok eğlendik...

Bugün iyi bir öğretmen olduğumu düşündüm çünkü ...

Sınıfımda tüm çocuklar oldukça keyifli görünüyordu, hiç yorulduğumu hissetmedim ve tüm çocuklar için planladığım öğrenmeler gerçekleşti.

Bugün kendimi yeterince beğenmedim çünkü...

Ahmet'e blokları dizmesi sırasında fiziksel yardım ipucunu daha dikkatli kullanmam gerekirdi.

Ekleme istediklerim:

Çocukların anlık isteklerine hemen cevap vermek yerine onlara baştan belirlediğim kuralları hatırlatmam daha iyi bir sınıf kontrolü sağlama yardımcı olacaktır. Bu konuda daha dikkatli olmalıyım.

C Benim Eşsiz Sınıfım (Görsel Destekleyiciler)

Görsel araçlar etkili bir öz düzenleme aracı olarak kullanılabilir. Posterler, grafikler, diyagram şemaları ve fotoğraflar çoğu zaman yazıdan daha kalıcı olmaktadır (Cassandra, Brady & Taylor, 2005). Özellikle fotoğraflar öğretmenin yoğun iş temposunda etkili ve kolay bir şekilde işe koşulabilir. Hatırlanamayan bir anımızla ilgili albümlerimize baktığımızda olayın ayrıntıları hemen aklımıza gelecektir. Öğretmenler sınıf içerisinde yaptıkları düzenlemelerin önceki ve sonraki hâllerinin fotoğraflarını alarak değişim konusunda kendilerine veri oluşturabilirler.

Amaç

Sınıfın fiziki düzenini, etkinlikler sırasında çocuklarla etkileşim anlarını ya da çocukların birbirleri ile etkileşime girdikleri anları gerekli durumlarda fotoğraflamak, arada kat edilen yolu görmeyizde görsel bir ipucu sağlamak amacıyla kullanılabilir.

Dikkat edilmesi gerekenler:

Fotoğraf çekerken hangi amaçla çektiğinize dair fotoğraf üzerine ya da telefonunuzda oluşturacağınız albüme bir isim vererseniz bu hatırlamanızı kolaylaştıracaktır. Fotoğrafları karşılaştırarak ekleyeceğiniz birkaç yorum cümlesi kendi gelişiminize dair size ipucu sağlayacaktır. Daha sonra bu fotoğraflar ya çıktı olarak ya da dijital bir araca yüklenerek portfolyo dosyanızın içine konulmalıdır.

D Sevgili Meslektaşım (Meslektaş Gözlemleri)

Bir kişinin kendisini dışarıdan birisinin gözüyle değerlendirmesi her zaman kolayca gerçekleştirilebilecek bir uygulama olmayabilir. Bunu gerçekleştirmenin etkili olan ve sıkça uygulanan bir yolu meslektaşlardan alınan destektir. Meslektaşlardan alınan dönüt, sizin kendinize dair gözden kaçırdığınız ayrıntıları farkına varmanıza yardım edecektir. Videoya çekilen görüntü üzerinden konuşma ve izlettirdiğiniz bir öğrenme süreci üzerinden paylaşımlarda bulunma oldukça etkili tekniklerdir (Griffen, & Kilgore, 1995). Ancak çoğu zaman video ile kayıt sınıf ortamlarında etik açıdan problem yaratabilmektedir. Bu nedenle meslektaşımızı sınıfa davet edip bizi sınıf ortamında gözlemlemesi, daha sonra ise bu gözlemleri bizimle paylaşması çok daha pratik bir yol olacaktır.

Amaç

Gereksinim duyulduğunda sınıfa davet ettiğimiz meslektaşımızın önceden geliştirilmiş kayıt formuna notlar alarak bizi izlemesi, bu notları bizimle paylaşması ve bize yapıcı bir dönüt sağlaması amacıyla gerçekleştirilebilir.

Dikkat edilmesi gerekenler:

Sınıfa davet edilen gözlemcinin kayıt tutmadan sadece izledikleri üzerinden gözlemlerini paylaşması veri kaybına yol açacaktır. Bunun için önceden hazırlanmış bir gözlemci kayıt formunun gözlemciye verilmesi hem kalıcılık açısından hem de sizin bu veriyi takip etmeniz açısından gerekli olacaktır. Aşağıda boş ve dolu örnek bir gözlemci kayıt formuna yer verilmiştir. Gereksinimlerimiz doğrultusunda bu formu düzenleyebiliriz.

Gözlem Formu 1

Yönerge: Sınıfa girecek gözlemcinin aşağıdaki bilgileri doldurması beklenmektedir.

Tarih	:	
Gözlemleyen Öğretmen	:	
Ortam	:	
Etkinlik	:	
Süre	:	

Ne gözlemledim?

Yaşanan durumun nedeni hakkındaki görüşüm:

Bu durumu önlemek/değiřtirmek için önerim:

Genel olarak görüşlerim:

Gözlem Formu 2

Yönerge: Sınıfa girecek gözlemcinin aşağıdaki bilgileri doldurması beklenmektedir.

Tarih	: 15.01.2019
Gözlemleyen Öğretmen	: Mehmet Güngören
Ortam	: Sınıf
Etkinlik	: Sanat etkinliği
Süre	: 30 dk

Ne gözlemladim?

Cansu öğretmenin sanat etkinliğinde çocuklarla boyama çalışması yapmasını gözlemladim. Gözlem süresi içerisinde Cansu öğretmen, yerinde sessizce oturarak, etkinlikle ilgilenen çocukları ödüllendirmedi. Daha çok, problemlı davranış gösteren ve boyama becerisinde performansı düşük olan çocuklarla ilgilendi. Bu durum ilerleyen zamanlarda, çocukların sıkılmasına ve onların da problemlı davranışları sergileyen çocukları model alarak karmaşıklık çıkarmasına neden oldu.

Yaşanan durumun nedeni hakkındaki görüşüm:

Boyama becerisini yerine getiren çocuklara daha karmaşık resimler içeren materyaller verseydi, çocuklar daha uzun süre meşgul olabilirdi ya da onların yanına giderek davranışlarını ödüllendirebilirdi. Çocukların oturuş düzenini birbirlerini model alacak şekilde yerleştirmek de iyi bir seçenek olabilirdi.

Bu durumu önlemek/değiřtirmek için önerim:

Cansu öğretmen, öncelikle çocukların oturuş düzenini iyi bir şekilde planlamalıdır. Ayrıca her bir çocuğun aynı resmi boyamasını istemek yerine her çocuğa düzeylerine göre daha farklı resimler vererek sınıftaki bu karışıklığın önüne geçmelidir. Çocukları ödüllendirmeli ve her bir çocukla ayrı ayrı iletişime geçmelidir.

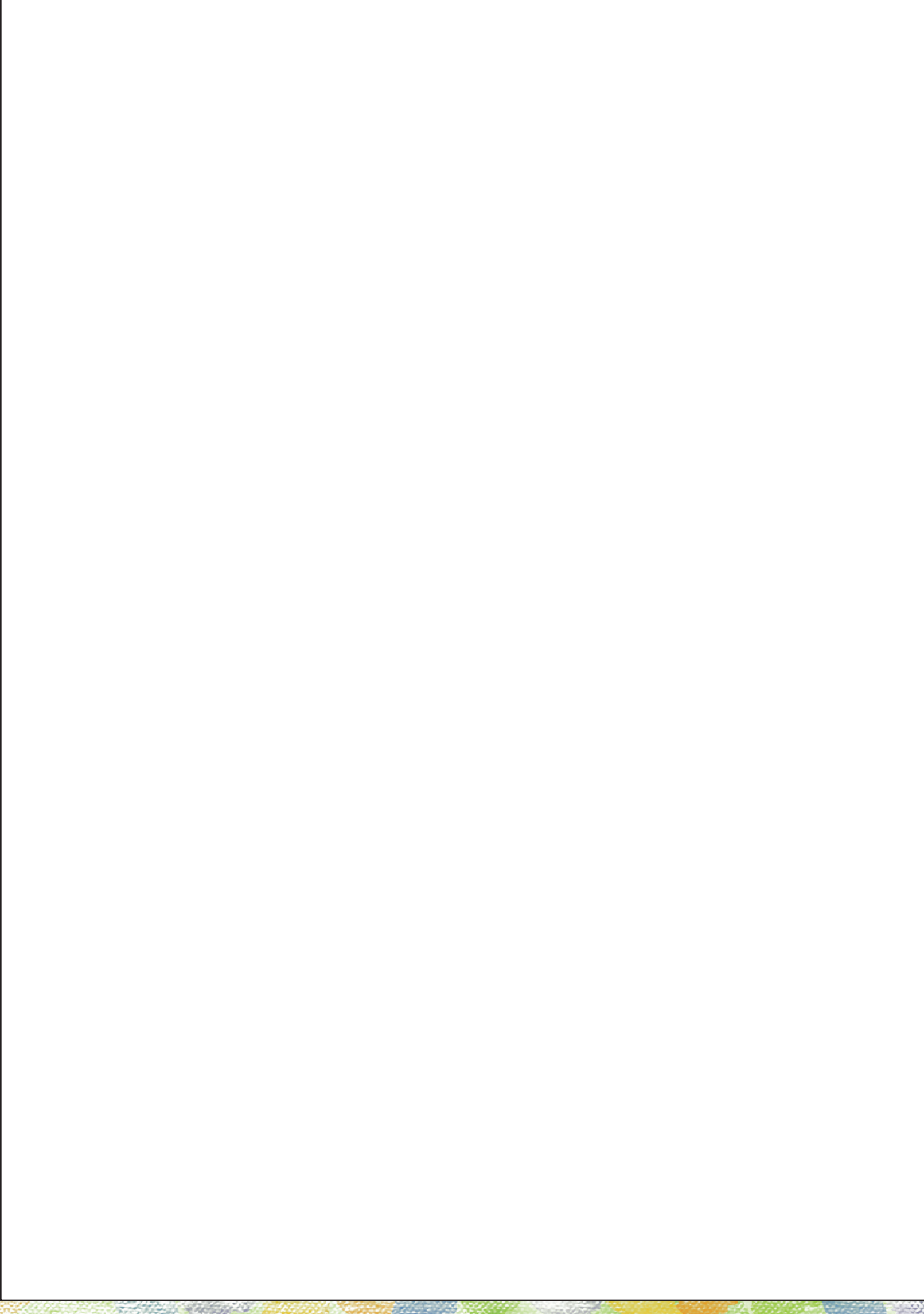
Genel olarak görüşlerim:

Cansu öğretmen sınıfta ses düzeyi ve ipuçlarını uygun kullanma açısından son derece yeterli bir öğretmendir. Ancak önceden alacağı birkaç önlem bu durumun üstesinden gelmesine yardımcı olacaktır.

Not: Daha sonra bu gözlem kayıtları portfolyonuzun içine konulmalıdır. Portfolyonuzu oluştururken bu dört stratejiyi tamamladıktan sonra öz değerlendirmenize dönük hazırlayacağınız bir raporu da eklemelisiniz. Raporda süreç boyunca yaptıklarınızı, kendinizde gözlemlediğiniz değışiklikleri vs. tüm durumları not etmelisiniz.

Kaynakça

- Airasian, P.W., & Gullickson, A.R. (1997). *Teacher self-evaluation tool kit*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press
- Bullard, B. (1998, November).
- Capizzi, A.M., Wehby, J.H., & Sandmel, K.N. (2010). Enhancing mentoring of teacher candidates through consultative feedback and self-evaluation of instructional delivery. *Teacher Education and Special Education, 33*(3), 191-212.
- Cassandra, L.K., Brady, M. P., & Taylor, R.L. (2005). Using self-evaluation to improve student teacher interns' use of specific praise. *Education and Training in Developmental Disabilities, 40*(4), 368-376.
- Griffen, C.C., & Kilgore, K.L. (1995). Framing the problem of practice: The effects of self-assessment in a study of special education students' internships. *Teacher Education and Special Education, 18*, 56-71.
- Soukakou, E. P. (2016). *Inclusive Classroom Profile (ICPTM) Manual, Research Edition*. Baltimore: Brookes Publishing.

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

EĞİTİMDE BİRLİKTEYİZ

**ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ PROJESİ**

